

Нашето

Приказка

ЕДИНЪ отъ турските султани се сла- вълъ като уменъ и предвидливъ госпо- дарь. Въ неговата държава, макаръ да имало много безправни и бедни хора, всичкитъ му поданици го почитали и не се оплаквали отъ съдбата си. Ве- лики съновници, прочути военоначал- ници, богати паши, бейове и аги, сръчни търговци, дребни продавачи, куци и слѣпи просяци обикаляли османската им- перия и разправяли за ума на султана. И тия, които знаели за него, и тия, които за пръвъ пѣтъ чували — всички вѣр- вали въ могъществото на султана и сами ставали негови вѣрни и предани слуги.

Но единъ день прочутъ паша миналъ презъ Родопска планина, спрѣлъ се въ едно българско селце, свикалъ селянитъ и започналъ да имъ разправя, колко добъръ и уменъ билъ султанътъ. Селя- нитъ, макаръ да не знаели турски езикъ, навели глави предъ пашата и му ка- зали:

— Тѣй е, както ти казвашъ. Да жи- вѣе султанътъ!

Пашата, който гледалъ дали всички ще се поклонятъ въ честь на султана, забелязалъ, че единъ отъ селянитъ не се покланя и се намръщилъ, позеленѣлъ отъ гнѣвъ и крѣсналъ:

— Ей, ти тамъ никаквико, защо не се покланяш на султана? Или искашъ главата ти да се търкаля въ краката ми? Поклони се! А за непокорството си ще получишъ награда сто тояги на голо!

Непокорниятъ селянинъ не се упла- шилъ отъ заканитъ на пашата. Той билъ старъ вече и дългогодишенъ овчарь, та познавалъ много добре турцитъ. Пристж- пилъ къмъ пашата, подпрѣлъ се на тоя- гата си, поклатилъ глава и казалъ:

— Ти си султански човѣкъ и ако господарьтъ ти е уменъ и справедливъ,

то и ти щѣше да бждешъ като него. А щомъ заповѣдвашъ да ме наградатъ съ сто тояги, то знай, че ти не си добъръ слуга на султана. Какво искашъ отъ мене стария овчарь? Да не би да искашъ да вѣрвамъ на това що ни раз- правяшъ? Ти казвашъ, че султанътъ билъ уменъ, а пѣкъ азъ казвамъ, че е глупавъ. Сега можешъ да ми вземешъ главата, но като се върнешъ въ Стам- булъ, не забравяй да кажешъ на госпо- даря си, какво съмъ мислилъ за него.

Пашата щѣлъ да изхвъркне изъ жо- жата си, толкова се ядосалъ на стария овчарь. Селянитъ се изплашили и пад- нали на колѣне да просятъ прошка за почитания отъ тѣхъ старецъ. Донесли на пашата разни подарѣци, напълнили му кемеритъ съ жълтици и едва го успо- коили. Но пашата, колкото и да ис- калъ да се покаже милостивъ предъ раята на султана, не можалъ и, преди да си тръгне, заповѣдалъ да вържатъ ста- реча. Качилъ го на едно муле и го отвлѣкълъ съ себе си.

Стариятъ овчарь спокойно посрещ- налъ всичко. Макаръ да седѣлъ неу- добно на самара, все пакъ духътъ му билъ бодъръ и при една почивка той се обърналъ къмъ пашата:

— Ти си намислилъ да ми напра- вишъ зло — на добъръ ти часъ! Азъ пѣкъ искамъ да ти направя добро, за- това запомни какво ще ти кажа: — На стари хора не се гнѣви, а предъ мла- дигѣ не се хвали.

Пашата го погледналъ строго и не- дружелюбно забелязалъ:

— Какво искашъ да кажешъ съ тия думи?

— Нищо. Ако искашъ да разберешъ смисъла имъ, като стигнешъ въ Стам- булъ, иди при султана и ако той е